

ГОУ ВПО «ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ»

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра славянской филологии и прикладной лингвистики

УТВЕРЖДАЮ:

Проректор по научно-методической
и учебной работе

Е. И. Скафа

Е. И. Скафа

17 апреля 2019 г.

Рабочая программа учебной дисциплин

«Методика преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе»

Направление подготовки:

45.04.01 Филология

Магистерская программа:

Украинский язык и литература

Программа подготовки:

академическая магистратура

Квалификация:

магистр

Форма обучения:

очная

Донецк 2019

УТВЕРЖДАЮ:

Декан филологического факультета

И.М.Артамонова

«11» апреля 2019 г.

Программа составлена с учётом Федерального государственного образовательного стандарта высшего образования по направлению подготовки 45.04.01. «Филология», утверждённого приказом Министерства образования и науки Российской Федерации 03 ноября 2015 г. №1299.

Программа учебной дисциплины «Методика преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе» составлена на основе ГОС ВПО по направлению подготовки 45.04.01. «Филология», утверждённого приказом Министерства образования и науки Донецкой Народной Республики от 20 апреля 2016 г., № 444, и зарегистрированного в Министерстве юстиции Донецкой Народной Республики 24 апреля 2016 г., № 1367; «Положения об организации учебного процесса в образовательных организациях высшего профессионального образования Донецкой Народной Республики», утверждённого приказом Министерства образования и науки ДНР 11 ноября 2017 г., № 1171; учебных планов по направлению подготовки 45.04.01. «Филология» подготовки магистратуры (формы обучения: очная), утверждённых Учёным советом университета от 02.04.2019, протокол № 3.

Разработчик:

ст. преподаватель кафедры славянской филологии и
прикладной лингвистики

Н.Н. Могила

Программа учебной дисциплины утверждена на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики

Протокол № 9 от «09» апреля 2019 г.

Заведующего кафедрой

И.А. Кудрейко

Программа учебной дисциплины одобрена учебно-методической комиссией филологического факультета.

Протокол № 6 от «10» апреля 2019 г.

Председатель учебно-методической
комиссии факультета

С.В. Руденко

1. Область применения и место дисциплины в учебном процессе

Учебная дисциплина «Методика преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе» является обязательной дисциплиной. Она относится к вариативной части Блока 1 «Дисциплины (модули)» подготовки студентов направления подготовки 45.04.01 Филология (магистерская программа «Украинский язык и литература») и состоит из трёх содержательных модулей: 1.«Технологія навчально-пізнавальної діяльності студентів-філологів у ВШ»; 2.«Підготовка майбутнього фахівця-словесника вищої школи: методологія, теорія і практика»; 3.«Науково-дослідна, науково-методична та позааудиторна робота викладача-філолога».

Дисциплина реализуется на филологическом факультете Государственного образовательного учреждения высшего профессионального образования «Донецкий национальный университет» кафедрой славянской филологии и прикладной лингвистики.

Основывается на базе дисциплин: «Современный украинский язык», «Введение в языкознание», «Педагогика», «Психология», «Методика преподавания украинского языка», «Методология и методы научных исследований» и др.

Является основой для проведения учебной практики по получению первичных умений и навыков, производственной практики по получению профессиональных умений и основ профессиональной деятельности, НИР, преддипломной практики и написания магистерской диссертации.

2. Структура дисциплины

Таблица 1

<i>Характеристика учебной дисциплины</i>		
Направление подготовки	45.04.01 Филология	
Магистерская программа	Украинский язык и литература	
Программа подготовки	Академическая магистратура	
Квалификация	Магистр	
Количество содержательных модулей	3	
Дисциплина базовой / вариативной части образовательной программы	Дисциплина вариативной части Блока 1 «Дисциплины (модули)»	
Формы контроля	1 модульный контроль, 1 экзамен	
Показатели	очная форма обучения	заочная форма обучения
Количество зачетных единиц (кредитов)	3	
Год подготовки	1	
Семестр	1	
Количество часов	108	
- лекционных	18	
- практических, семинарских	36	
- лабораторных	-	
- самостоятельной работы	54	
в т.ч. индивидуальное задание		
Недельное количество часов,	6	
в т.ч. аудиторных	3	

3. Описание дисциплины

Цели и задачи.

Цель изучения дисциплины: ознакомить магистрантов с основными вопросами по методике преподавания лингвистических дисциплин в высших учебных заведениях;

- формировать у будущих преподавателей самостоятельность в подготовке и проведении различных форм учебно-воспитательной работы у вузе;

- содействовать развитию и закреплению личностных свойств магистрантов, которые являются предпосылкой формирования их педагогического мастерства, индивидуального стиля профессиональной деятельности;
- воспитание уважения к профессии преподавателя, стремление к постоянному профессиональному развитию.

Задачи изучения дисциплины предусматривают квалифицированную подготовку студентов магистратуры к выполнению обязанностей преподавателя вуза;

- изучение основ теории методики преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе;
- овладение современными методами, приемами и формами организации учебно-воспитательного процесса в вузе;
- формирование выпускников профессионально-педагогической компетентности, позитивной мотивации к педагогической деятельности;
- умение принимать самостоятельные решения в выполнении обязанностей, присущих будущей профессии и организационно-руководительской деятельности;
- развитие у студентов функций преподавателя-словесника: проектной, организаторской, познавательной, развивающей, ценностно-ориентированной и коммуникативной; проведение научно-поисковой работы и руководство исследовательской деятельностью студентов;
- воспитание необходимости в постоянном усовершенствовании профессиональных знаний, умений и навыков педагогического мастерства, творческого подхода к педагогической деятельности.

Требования к результатам освоения дисциплины

Процесс изучения дисциплины «Методика преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе» направлен на формирование следующих компетенций в соответствии с ФГОС ВО РФ по направлению подготовки 45.04.01 Филология (магистерская программа «Украинский язык и литература»):

а) общекультурные компетенции (ОК):

- способность к абстрактному мышлению, анализу, синтезу (ОК-1);
- готовность действовать в нестандартных ситуациях, нести социальную и этическую ответственность за принятые решения (ОК-2);
- готовность к саморазвитию, самореализации, использованию творческого потенциала (ОК-3);
- способность самостоятельно приобретать, в том числе с помощью информационных технологий, и использовать в практической деятельности новые знания и умения, в том числе в новых областях знаний, непосредственно не связанных со сферой деятельности (ОК-4);

б) общепрофессиональные компетенции (ОПК):

- владение коммуникативными стратегиями и тактиками, риторическими, стилистическими и языковыми нормами и приемами, принятыми в разных сферах коммуникации (ОПК-2);
- способность демонстрировать знания современной научной парадигмы в области филологии и динамики ее развития, системы методологических принципов и методических приемов филологического исследования (ОПК-3);
- способность демонстрировать углублённые знания в избранной конкретной области филологии (ОПК-4);

в) профессиональные компетенции (ПК):

научно-исследовательская деятельность:

- владение навыками квалифицированного анализа, оценки, реферирования, оформления и продвижения результатов собственной научной деятельности (ПК-2);
- подготовка и редактирование научных публикаций (ПК-3);
- владение навыками участия в работе научных коллективов, проводящих филологические исследования (ПК-4);

педагогическая деятельность:

- владение навыками планирования, организации и реализации образовательной деятельности по отдельным видам учебных занятий (лабораторные, практические и семинарские занятия) по филологическим дисциплинам (модулям) в образовательных организациях высшего образования (ПК-5);

- владение навыками разработки под руководством специалиста более высокой квалификации учебно-методического обеспечения, реализации учебных дисциплин (модулей) или отдельных видов учебных занятий программ бакалавриата и дополнительных профессиональных программ для лиц, имеющих или получающих соответствующую квалификацию (ПК-6);

- рецензирование и экспертиза научно-методических и учебно-методических материалов по филологическим дисциплинам (модулям) (ПК-7);

- готовность участвовать в организации научно-исследовательской, проектной, учебно-профессиональной и иной деятельности обучающихся по программам бакалавриата и ДПО, в профориентационных мероприятиях со школьниками (ПК-8);

- педагогическая поддержка профессионального самоопределения обучающихся по программам бакалавриата и ДПО (ПК-9);

прикладная деятельность:

- готовность к планированию и осуществлению публичных выступлений, межличностной и массовой, в том числе межкультурной и межнациональной коммуникации с применением навыков ораторского искусства (ПК-11);

проектная и организационно-управленческая деятельность:

- способность рационально использовать материальные, нематериальные и финансовые ресурсы для образовательной деятельности, выполнения научных исследований и проектных разработок в соответствии с направленностью (профилем) магистерской программы (ПК-13);

- способность соблюдать требования экологической и информационной безопасности при выполнении задач профессиональной деятельности в соответствии с профилем магистерской программы (ПК-14).

Требования к уровню освоения содержания дисциплины.

В результате освоения дисциплины «Методика преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе» магистрант должен ориентироваться в круге основных проблем, возникающих при непосредственной работе со студентами вуза.

Знать:

- методологию основ преподавания лингвистических дисциплин у высших учебных заведениях;

- программное, учебно-методическое обеспечение и требования к лингвистическим дисциплинам; обучающие, развивающие, научные и воспитательные цели;

- основные типы и формы занятий по лингвистическим и лингводидактическим дисциплинам, методику их проведения;

- традиционные и интерактивные методы и приёмы обучения;

- особенности организации индивидуальной, групповой, коллективной работы и самостоятельной внеаудиторной работы студентов;

- различные виды контроля в учебно-познавательной деятельности студентов;

- положения о научно-исследовательской работе, методы исследования; место и задачи различных практик в профессиональной подготовке преподавателя высшей школы;
- методику руководства научными, курсовыми, квалифицированными (бакалаврскими) работами студентов.

Уметь:

- выбирать альтернативные варианты учебных программ;
- составлять рабочие программы и тематические планы с лингвистических и лингводидактических дисциплин;
- определять методы и приемы организации обучения согласно теме, цели, сложности и значимости учебного материала;
- моделировать и проводить разнообразные аудиторные и внеаудиторные занятия, подбирать к ним дидактический материал, учебно-методическую, научную и справочную литературу;
- целесообразно использовать в учебном процессе традиционные и интерактивные методы и приёмы обучения;
- использовать в учебно-воспитательном процессе инновационные технологии обучения;
- организовывать и проводить коллективную, групповую, индивидуальную научно-исследовательскую работу;
- обобщать, систематизировать знания по определенному разделу дисциплины и при необходимости вносить определённую коррекцию;
- проявлять творческий подход при выполнении индивидуальных заданий.

Владеть:

- навыками педагогической деятельности при изучении лингвистических и лингводидактических дисциплин в высшей школе и культурой демократического общения.

4. Содержание дисциплины и формы организации учебного процесса

В числе педагогических методик и технологий преподавания учебной дисциплины следует выделить **стандартные и интерактивные формы** организации учебного процесса.

Стандартные формы организации учебного процесса:

- *лекции*, которые представляют собой систематические обзоры основных аспектов дисциплины;
- *практические занятия*, которые позволяют научить магистрантов применять теоретические знания при решении и исследовании конкретных задач. На них предполагается обсуждение программных вопросов, освещенных в лекциях и сформулированных в процессе самостоятельной работы студента (письменные или устные творческое задание; анализ проблемных и жизненных ситуаций; работу с наглядными пособиями и видео-материалами и т.п.); рецензирование подготовленных однокурсниками докладов, конспектов занятий, рефератов, рекомендаций.

Интерактивные формы организации учебного процесса:

- проблемная лекция, интерактивная лекция, лекция-визуализация, лекция-диспут, лекция-конференция и т.п.;
- *практические занятия* (дебаты, диспут, деловые игры, заседание экспертных групп, колоквиум, мастер-класс, прес-конференция, интерактивный тренинг, педагогические чтения, презентации по отдельным темам курса, форум и т.п.);

По источнику передачи и восприятия учебной информации используются *традиционные и инновационные методы* обучения: *словесные* (лекция, беседа, аквариум, блиц-интервью, «панельная дискуссия»), *практические* (исследования, упражнения, моделирование занятий и их анализ, антивирус, имитационно-моделирующая игра, кейс-метод), *наглядные* (методы «Дельфи», «Портфолио», «метаплан», презентации, слайды, иллюстрации, коды программ) и т.п.

По характеру познавательной деятельности студентов используются объяснительно-иллюстративные и репродуктивные методы, проблемное преподавание, частично-поисковый и исследовательский методы.

Самостоятельная работа студентов, в которую входит освоение теоретического материала, подготовка к практическим занятиям, подготовка сообщений, докладов по темам курса, подготовка рефератов или презентаций по основным темам дисциплины выполняется не только по заданию и при методическом руководстве преподавателя, но без его непосредственного участия. Она подразделяется на аудиторную и на внеаудиторную работу.

Следует отметить, что самостоятельная работа магистрантов включает как полностью самостоятельное освоение отдельных тем (разделов) дисциплины, так и проработку тем (разделов), осваиваемых во время аудиторной работы. Во время самостоятельной работы конспектируют учебную, научную и справочную литературу, выполняют задания, направленные на закрепление знаний и отработку умений и навыков, готовятся к текущему и промежуточному контролю по дисциплине.

Текущий контроль осуществляется путем использования различных *методов контроля*: устный контроль (экспресс-опрос на лекциях); «ранжирование» (анализ и оценивание разработанных планов, моделирование занятий различного типа, разработка проектов, тестов); модульная контрольная работа, итоговый контроль (экзамен).

Содержание дисциплины

Таблица 2

Порядковый номер и тема	Краткое содержание темы
Содержательный модуль 1. <i>Технологія навчально-пізнавальної діяльності студентів-філологів у ВШ</i>	
Тема 1. Вступ. Дидактичні основи педагогічного процесу у ВШ	Педагогічний процес: поняття, структура, компоненти. Дидактичні основи педагогічного процесу у ВШ: цілі й завдання. Наукова організація навчального процесу. Нормативні документи. Процес навчання як лінгводидактична система. Структура освіти, освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні, наукові ступені та вчені звання.
Тема 2. Основні компоненти навчально-виховного процесу у ВШ.	Закономірності і принципи педагогічного процесу в опануванні студентами лінгвістичних дисциплін. Методика формування професійної орієнтованої компетенції у студентів мовних спеціальностей.
Содержательный модуль 2. <i>Підготовка майбутнього фахівця-словесника вищої школи: методологія, теорія і практика</i>	
Тема 3. Організація навчального процесу в системі підготовки спеціалістів з лінгвістичних дисциплін.	Методологічні засади підготовки спеціалістів-філологів у системі вищої освіти. Науково-методичне забезпечення мовознавчих дисциплін. Навчальні плани, робочі програми, підручники та посібники з курсу філологічного спрямування. Предмет, завдання, наукові основи курсу «Методика викладання лінгвістичних дисциплін у вищих навчальних закладах». Навчально-методичний комплекс з дисципліни.
Тема 4. Теорія і практика методів навчання у вищій школі	Погляди зарубіжних і вітчизняних вчених на класифікацію методів навчання і викладання. Методи, прийоми, засоби навчання та діагностики в навчально-виховному процесі. Методи викладання. Методи учіння.
Тема 5. Організаційні форми навчання у вищій школі.	Форми навчання та їх класифікація. Інноваційні педагогічні технології і стратегії у викладанні лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін. Модульно-рейтингова система навчання у вищих навчальних

	зкладах. Методика побудови модульної програми. Створення умов для організації модульного навчання.
Тема 6. Методичні основи викладання лінгвістичних дисциплін у вищих навчальних закладах. Типи занять. Лекція.	Типи і структура занять із лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін у ВШ. Лекція, її види (вступні, настановчі, тематичні, заключні, оглядові та ін.) і методика проведення. Роль лекційних занять у теоретичній підготовці студентів-філологів до професійної діяльності.
Тема 7. Практичні заняття і їх місце у навчально-виховному процесі.	Практичні заняття. Мета, завдання та форма проведення. Типи практичних занять та особливості їх планування в умовах інтегрованого навчання на філологічних факультетах. Лабораторні та семінарські заняття, їх призначення і методика проведення.
Тема 8. Інноваційні педагогічні технології і стратегії у викладанні лінгвістичних дисциплін.	Способи формування пізнавального інтересу та стимулювання навчальної діяльності студентів-філологів до вивчення лінгвістичних дисциплін. Нетрадиційні заняття з лінгвістичних дисциплін (ділова рольова, імітаційна гра; майстер-клас; КВК; тренінг; конференція; педагогічні читання тощо). Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів. Дистанційна освіта як нова освітня технологія в системі вищої освіти.
Тема 9. Самостійна робота студентів.	Сутність і значення самостійної роботи студентів у вищій школі. Структура і головні напрями професійно-педагогічного самовдосконалення. Методика індивідуальної роботи зі студентами.
Тема 10. Функції, форми і види педагогічного контролю у вищих навчальних закладах.	Контроль і оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів. Види контролю (поточний, періодичний, тематичний, рубіжний, підсумковий). Традиційні та інноваційні форми контролю й оцінки знань, умінь та навичок студентів мовних спеціальностей (модульні контрольні роботи, заліки, тести, іспити, колоквіуми тощо). Підготовка та методика їх проведення.
Содержательный модуль 3. Науково-дослідна, науково-методична та позааудиторна робота викладача-філолога.	
Тема 11. Науково-дослідна робота студентів у ВШ.	Вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду учителів-словесників та викладачів-філологів. Система науково-дослідної роботи, її значення, мета і завдання. Методи науково-педагогічних досліджень (спостереження, бесіда, анкетування, вивчення документації, методи статистики, педагогічний експеримент). Науковий звіт, доповідь, реферат, курсова робота, кваліфікаційна робота тощо.
Тема 12. Науково-методична робота викладача ВШ.	Науково-методична робота викладача лінгвістичних дисциплін. Головні принципи науково-методичної роботи та вимоги до них. Категоріальний апарат методичного дослідження. Масові форми науково-методичної діяльності (педагогічні читання, науково-практичні конференції, педагогічні виставки, проблемні семінари тощо). Передовий педагогічний досвід у навчально-виховному процесі ВШ.
Тема 13. Позааудиторна робота з лінгвістичних і	Позааудиторна робота з мовознавчих дисциплін. Основні принципи організації позааудиторної роботи зі студентами. Значення позааудиторної роботи викладача-філолога у формуванні мовної

лінгводидактичних дисциплін та її види.	особистості. Короткий історико-критичний огляд науково-методичних праць з позааудиторної роботи зі студентами. Види позааудиторної роботи із лінгвістичних дисциплін (олімпіада, конкурси, турніри, змагання, КВК, читання, конференція тощо). Модульна-контрольна робота.
Тема 14. Практики і їх види.	Практики і їх види. Навчальні практики: мета і завдання. Педагогічна практика. Ознайомлення магістрантів із завданнями та змістом практик і їх роллю в навчальному процесі. Методичні рекомендації щодо проходження практики. Форми і методи контролю за якістю проходження практики. Орієнтовна схема звіту студента за практику.

Тематический план

Таблица 3

Названия содержательных модулей и тем	Количество часов											
	Очная форма обучения						Заочная форма обучения					
	всего	в т.ч.					всего	в т.ч.				
		лекции	практические	лабораторные	самостоятельная работа	индивидуальная работа		лекции	практические	лабораторные	самостоятельная работа	индивидуальная работа
Содержательный модуль 1. <i>Технологія навчально-пізнавальної діяльності студентів-філологів у ВШ</i>												
<i>Тема 1.</i> Вступ. Методологічні засади підготовки спеціалістів-філологів у системі вищої освіти.	5	1	2		2							
<i>Тема 2.</i> Основні компоненти навчально-виховного процесу у ВШ.	5	1	2		2							
<i>Итого по содержательному модулю 1</i>	10	2	4		4							
Содержательный модуль 2. Підготовка майбутнього фахівця-словесника вищої школи: методологія, теорія і практика.												
<i>Тема 3.</i> Організація навчального процесу в системі підготовки спеціалістів з лінгвістичних дисциплін.	9	1	4		4							
<i>Тема 4.</i> Теорія і практика методів навчання у вищій школі.	7	1	2		4							
<i>Тема 5.</i> Організаційні форми навчання у вищій школі.	7	1	2		4							

Тема 6. Методичні основи викладання лінгвістичних дисциплін у вищих навчальних закладах. Типи занять. Лекція.	13	3	4		6							
Тема 7. Практичні заняття і їх місце у навчально-виховному процесі.	7	1	2		4							
Тема 8. Інноваційні педагогічні технології і стратегії у викладанні лінгвістичних дисциплін	12	2	4		6							
Тема 9. Самостійна робота студентів.	7	1	2		4							
Тема 10. Функції, форми і види педагогічного контролю у вищих навчальних закладах.	9	1	2		6							
Итого по содержательному модулю 2	71	11	22		38							
Содержательный модуль 3. Науково-дослідна, науково-методична та позааудиторна робота викладача-філолога.												
Тема 11. Науково-дослідна робота студентів у ВШ.	6	1	2		3							
Тема 12. Науково-методична робота викладача ВШ.	6	1	2		3							
Тема 13. Позааудиторна робота з лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін та її види.	8	1	4		3							
Тема 14. Практика і її види.	7	2	2		3							
Итого по содержательному модулю 3	27	5	10		12							
Всего часов	108	18	36		54							

5. Методические рекомендации для проведения лекционных, практических и лабораторных занятий.

ТЕМЫ ЛЕКЦИОННЫХ ЗАНЯТИЙ

Таблица 4

№ п/п	Название темы	Количество часов
1	Тема 1. Вступ. Методологічні засади підготовки спеціалістів-філологів у системі вищої освіти.	1
2	Тема 2. Основні компоненти навчально-виховного процесу у ВШ.	1
3	Тема 3. Організація навчального процесу в системі підготовки	1

	спеціалістів з лінгвістичних дисциплін.	
4	Тема 4. Теорія і практика методів навчання у вищій школі.	1
5	Тема 5. Організаційні форми навчання у вищій школі.	1
6	Тема 6. Методичні основи викладання лінгвістичних дисциплін у вищих навчальних закладах. Типи занять. Лекція.	3
7	Тема 7. Практичні заняття і їх місце у навчально-виховому процесі	1
8	Тема 8. Інноваційні педагогічні технології і стратегії у викладанні лінгвістичних дисциплін	2
9	Тема 9. Самостійна робота студентів.	1
10	Тема 10. Функції, форми і види педагогічного контролю у вищих навчальних закладах.	1
11	Тема 11. Науково-дослідна робота студентів у ВШ.	1
12	Тема 12. Науково-методич-на робота викладача ВШ.	1
13	Тема 13. Позааудиторна робота з лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін та її види.	1
14	Тема 14. Практики і їх види.	2
Всього часів		18 часів

ТЕМЫ ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ

Таблица 5

№ п/п	Название темы	Кол-во часов
1	Тема 1. Вступ. Методологічні засади підготовки спеціалістів-філологів у системі вищої освіти. Концептуальні засади вищої філологічної освіти. Викладач-словесник у світлі сучасної освітньої парадигми. (Слухання реферативних повідомлень.)	2
2	Тема 2. Основні компоненти навчально-виховного процесу у ВШ. Інноваційні процеси у філології та лінгводидактиці. Професійна комунікативна компетенція як результат фахової підготовки студентів у системі вищої освіти. (Слухання реферативних повідомлень. Аналіз комунікативних ситуацій.)	2
3	Тема 3. Організація навчального процесу в системі підготовки спеціалістів з лінгвістичних дисциплін. Зміст і побудова курсу методики викладання лінгвістичних дисциплін у вищій школі. Аналіз вузівських навчальних планів, типових і робочих програм. Навчально-методичний комплекс з лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін. Складання анотацій на навчальну програму, підручники, посібники, методичні посібники тощо.	4
4	Тема 4. Теорія і практика методів навчання у вищій школі. Розробка завдань (тема заняття обирається магістрантом самостійно),	2

	виконання яких передбачало використання методу емпатії (символічне бачення, конструювання правил, прогнозування, гіперболізація, нормотворчість тощо). Підготовка методичних рекомендацій щодо застосування конкретного методу.	
5	Тема 5. Організаційні форми навчання у вищій школі. Ефективні шляхи вдосконалення змісту і форм підготовки спеціалістів ВНЗ. Аналіз розміщених в науково-методичних посібниках нетрадиційних занять із лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін. (Слухання реферативних повідомлень. Аналіз анотованих наукових джерел. Розробка і демонстрація презентацій.)	2
6	Тема 6. Методичні основи викладання лінгвістичних дисциплін у вищих навчальних закладах. Типи занять. Лекція. Розробка тематики лекцій з будь-якого розділу мовознавчих дисциплін. Складання плану та модулювання конспекту лекційного заняття (тема на вибір студента). Аналіз лекційних занять із мовознавчих дисциплін.	4
7	Тема 7. Практичні заняття і їх місце у навчально-виховому процесі Розробка практичних, семінарських і лабораторних занять із мовознавчих дисциплін. Добір дидактичного матеріалу. Складання плану та розроблення конспекту заняття (тема на вибір студента). Аналіз практичних занять із мовознавчих дисциплін.	2
8	Тема 8. Інноваційні педагогічні технології і стратегії у викладанні лінгвістичних дисциплін Аналіз розміщених в науково-методичних посібниках нетрадиційних занять із лінгвістичних дисциплін. Розробка сценарію ділової гри з конкретного розділу (на вибір студента). Дистанційне навчання (пошук інформації в мережі Інтернет). (Аналіз анотованих наукових джерел. Розробка і демонстрація презентацій).	4
9	Тема 9. Самостійна робота студентів. Пошук інформації в мережі Інтернет (використання web-броузерів, баз даних; користування інформаційно-пошуковими, інформаційно-довідковими системами, автоматизованими бібліотечними системами, електронними журналами тощо). Укладання списку літератури (основної, додаткової) для самостійного опрацювання студентами (тема за вибором магістранта). Реферативні повідомлення за запропоновану тематику.	2
10	Тема 10. Функції, форми і види педагогічного контролю у вищих навчальних закладах. Добір завдань практичного характеру для перевірки знань студентів. Підготовка тестових завдань, інтерпретація їх результатів. Розробка завдань для комплексної (модульної) контрольної роботи з лінгвістичних чи лінгводидактичних дисциплін. (Тема на вибір студента).	2
11	Тема 11. Науково-дослідна робота студентів у ВІІІ. Аналіз положення про навчально-дослідну роботу студентів. Укладання списку тем курсових робіт для студентів-бакалаврів. Розробка рекомендацій до підготовки повідомлення, доповіді; написання тез, статті, реферату, наукової роботи.	2
12	Тема 12. Науково-методич-на робота викладача ВІІІ. Розробка плану науково-методичного семінару, підготовка виставки науково-методичного літератури (тематика на вибір студента); участь у	2

	майстер-класі та тренінгах.	
13	Тема 13. Позааудиторна робота з лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін та її види. Розробка завдань для олімпіади з мовознавчих дисциплін у вищій школі, конкурсу, вікторин, КВК, сценаріїв свят. Підготовка матеріалів до кафедрального стенду. Аналіз розроблених студентами позааудиторних заходів з мовознавчих дисциплін. <i>МКР.</i>	4
14	Тема 14. Практики і їх види. Аналіз документації з практик. Підготовка рекомендацій до практики (вид практики на вибір студента).	2
Всього часів		36 часів

Лабораторних занять учебним планом не предусмотрено.

6. Методические рекомендации по организации самостоятельной работы студентов

Цель СРС – научить студентов использовать теоретический материал в учебно-воспитательном процессе в вузе; конспектировать научную литературу по проблемам методики преподавания лингвистических дисциплин, выработать умения и навыки работы с языковым материалом, самостоятельно разрабатывать рабочие программы и разнообразные занятия с использованием традиционных и инновационных технологий, индивидуальной и групповой формы работы.

Самостоятельная работа студентов по дисциплине «Методика преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе» включает не только проработку рассматриваемых вопросов на лекционных занятиях, но и не освещаемых вопросов, в частности:

- языковое планирование и языковая политика;
- терминология и терминография;
- проработка прослушанного лекционного материала и изучение научно-методической литературы, рекомендуемые этой программой;
- добросовестная подготовка к практическим занятиям;
- подготовка конспектов научных и учебных текстов, дидактического материала,
- моделирование разнообразных занятий (конспектов) с лингвистических и лінгводидактических дисциплін, их анализ;
- подготовка сообщения, доклада, реферата, тез, статьи, методических рекомендаций и др.

ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ

Таблица 6

№ п/п	Название темы	Кол-во часов
1	Опрацювання теми: <i>Методологічні засади підготовки спеціалістів-філологів у системі вищої освіти.</i> Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції: -Короткий історико-критичний огляд науково-методичних праць XIX-XXI	7

	<p>століть.</p> <p>-Системний, комплексний, діяльнісний та особисто орієнтований підходи до організації навчально-виховного процесу у вищій школі.</p> <p>-Характеристика фахових періодичних видань з лінгвістичних дисциплін.</p>	
2	<p>Опрацювання теми: <i>Основні компоненти навчально-виховного процесу у ВШ.</i></p> <p>Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції:</p> <p>-Становлення методики викладання у вищій школі, як науки: постаті, проблеми.</p> <p>-Інтерактивність педагогічного дискурсу.</p> <p>-Текст як результат дидактичної комунікації.</p>	8
3	<p>Опрацювання теми: <i>Організація навчального процесу в системі підготовки спеціалістів з лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін.</i></p> <p>Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції:</p> <p>-Джерела розвитку методики викладання мовознавчих дисциплін у вищій школі.</p> <p>-Організація праці викладача вузу.</p> <p>-Роль кафедри в управлінні навчально-виховним процесом.</p> <p>-Інститут кураторства у вищому навчальному закладі.</p>	8
4	<p>Опрацювання теми: <i>Теорія і практика методів навчання у вищій школі.</i></p> <p>Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції:</p> <p>-Особливості застосування інноваційних методів і засобів навчання у вищій школі.</p> <p>-Методи активізації навчання та організація їх впровадження.</p> <p>-Ігрове проектування в навчальному процесі.</p>	8
5	<p>Опрацювання теми: <i>Організаційні форми навчання у вищій школі.</i></p> <p>Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції:</p> <p>-Групові й кооперативні форми навчання.</p> <p>-Майстер-класи.</p> <p>-Тренінги.</p> <p>- Портфоліо.</p>	7
6	<p>Опрацювання теми: <i>Методичні основи викладання лінгвістичних дисциплін у вищих навчальних закладах. Типи занять. Лекція.</i></p> <p>Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції:</p> <p>-Вагомий внесок вітчизняних вчених у розробку і вдосконалення навчальної лекції.</p> <p>-Загальні рекомендації для лектора.</p>	6
7	<p>Опрацювання теми: <i>Практичні заняття і їх місце у навчально-виховному процесі.</i></p> <p>Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції:</p> <p>-Спецкурси і факультативи як додаткові форми організації навчання та їх розвиток у лінгводидактиці.</p> <p>-Карта оцінки практичного (семінарського) заняття.</p> <p>-Функції і роль студентів при проведенні практичних занять.</p>	10
8	<p>Опрацювання теми: <i>Інноваційні педагогічні технології і стратегії у викладанні лінгвістичних дисциплін.</i></p> <p>Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції:</p> <p>-Розвиток критичного мислення студентів у навчально-виховному процесі.</p> <p>-Крос-культурний підхід у навчання мовознавчих дисциплін.</p> <p>-Метапредметність і її роль у навчанні лінгвістичних дисциплін.</p>	8

9	Опрацювання теми: <i>Самостійна робота студентів.</i> Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції: -Місце і роль сучасних інформаційних технологій навчання. -Організація діалогу в мережі Інтернет (використання електронної пошти, синхронних телеконференцій тощо.) -Відеофрагменти, мультимедійні презентації як ефективні засоби навчання.	7
10	Опрацювання теми: <i>Функції, форми і види педагогічного контролю у вищих навчальних закладах.</i> Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції: -Колоквіум як форма контролю самостійної роботи студентів. -Диференціація контролю знань, умінь і навичок студентів. -Науково-практичні конференції як форма контролю самостійної роботи студента.	7
11	Опрацювання теми: <i>Науково-дослідна робота студентів у ВШ.</i> Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції: -Стан науки у вищій школі. -Поняття про науку як сферу людської діяльності. Наукові школи. -Робота наукового гуртка та проблемної групи з мови і методики навчання.	8
12	Опрацювання теми: <i>Науково-методична робота викладача ВШ.</i> Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції: -Педагогічні експерименти. -Професійна майстерність викладача. -Передовий педагогічний досвід у навчальному процесі.	8
13	Підготовка до модульної контрольної роботи.	6
14	Опрацювання теми: <i>Позааудиторна робота з лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін та її види.</i> Зокрема питань, які не висвітлювалися на лекції: -Методика організації курсового проектування. -Організаційні форми й засоби виховної роботи у вищій школі.	10
Всього:		108 часов

7. Индивидуальные задания

С целью получения студентами практических умений и навыков самостоятельного решения производственных, научных и организационных заданий, программой предусмотрено выполнение студентами индивидуальных заданий, которые:

- активизируют деятельность студентов; расширяют их кругозор;
- повышают инициативу, создают условие для лучшего усвоения теоретического материала и подготовки к профессиональной педагогической деятельности.

Одним из видов индивидуальной самостоятельной работы студентов является подготовка рефератов, сообщений, докладов, опубликование тезисов или научной статьи.

Цель самостоятельной работы – осмысление и углубление знаний по данной дисциплине, развитие навыков самостоятельной работы по сбору, систематизации материала, проведению исследования и анализа конкретной проблемы. Она есть одним из видов научно-исследовательской работы студентов, которая способствует формированию у них аналитического, творческого мышления.

Тема самостоятельной научной работы выбирается магистрантом по согласованию с преподавателем.

Примерные виды индивидуальных заданий

1. Аналіз чинних програм, підручників, посібників із лінгвістичних дисциплін для ВШ.
2. Опрацювання наукової літератури, методичних статей у фахових виданнях.
3. Моделювання (розробка) поза аудиторних заходів із нетрадиційними формами роботи.
4. Виготовлення дидактичного матеріалу (таблиць, схем) та роздаткового матеріал.
5. Добір текстового матеріалу на відповідну тематику.
6. Розробка імітаційних та ділових ігор.
7. Розробка комп'ютерних завдань (тест-пакети, диференційовані завдання, міні-підручники тощо).
8. Підготовка конспектів занять із лінгвістичних дисциплін для студентів ВШ.
9. Створення проектів та їх презентація.
10. Створення тематичних web-сторінок.
11. Укладання пам'яток, анотованих каталогів до певних тем чи розділів (електронний варіант).
12. Підготовка анотацій, відгуків, статті, тез та рефератів.
13. Розробка методичних рекомендацій.
14. Пошук інформації в Інтернет мережі.
15. Виконання комплексних індивідуальних завдань.

Критерии оценивания индивидуальной работы студента

1. Цель работы: насколько четко сформулирована.
2. Структура: логичность и последовательность изложения материала.
3. Аргументация: обоснованность, убедительность, наличие позитивной оценки и возможной критики, серьезность научных источников.
4. Научный поиск: использование соответствующей литературы, объем проведенных научных исследований.
5. Язык работы: понятность, грамотность.
6. Творческий подход: отношение к отбору, обработке материалов, наличие оригинальных выводов.

Примерные контрольные вопросы (задания) к промежуточной аттестации

1. Предмет, завдання, наукові основи курсу «Методика викладання лінгвістичних дисциплін у вищій школі».
2. Принципи організації навчально-виховного процесу у вищій школі.
3. Державний стандарт вищої школи.
4. Структура вищої школи. Освітньо-кваліфікаційний рівні вищої школи.
5. Науково-методичне забезпечення лінгвістичних дисциплін вищої школи
6. Концепція підручника з лінгвістичних дисциплін для вищої школи.
7. Форми організації навчального процесу у ВНЗ з мовознавчих дисциплін.
8. Роль і місце лекції у ВНЗ. Види лекцій, підготовка та методика проведення.
9. Лабораторні і практичні заняття у вищій школі, методика їх проведення.
10. Семінарські заняття. Форми роботи на семінарських заняттях.
11. Колоквіум, мета і завдання.
12. Методика (етапи) підготовки викладача до занять із лінгвістичних чи лінгводидактичних дисциплін.
13. Самостійна робота студентів з мови у ВНЗ.

14. Характеристика фахових періодичних видань із лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін.
15. Джерела методики викладання української мови у вищій школі.

9. Модульная контрольная работа

Образец модульного контроля

Государственное образовательное учреждение высшего
профессионального образования «Донецкий национальный университет»
Филологический факультет

Кафедра славянской филологии и прикладной лингвистики

Направление подготовки 45.04.01 Филология

Дисциплина «Методика преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе»

МОДУЛЬНАЯ КОНТРОЛЬНАЯ РАБОТА

Вариант № 1

Завдання 1. Теоретична частина.

- А) Дайте визначення поняттю «семінар» і розкрийте його основні функції.
- Б) Що Ви розумієте під дидактичним терміном «знання»?

Завдання 2. Подати орієнтовний план лекції (тему обрати самостійно).

Завдання 3. Виконати тести.

Утверждено на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики,
протокол № ____ от “__” _____ 20__ г.

Зав. кафедрой
Преподаватель

_____
_____

И.А. Кудрейко
Н.Н. Могила

Образец тестового задания к модульной контрольной работе

1. Програма з методики вивчення лінгвістичних дисциплін у вищій школі визначає:

- а) мету та основний зміст навчання;
- б) методику вивчення лінгвістичних дисциплін у вищій школі;
- в) засоби навчання;
- г) описує педагогічний досвід з дисципліни.

2. Модульна технологія навчання у вищій школі передбачає:

- а) підхід, де цінностями визнаються не тільки явища і їх властивості, предмети, необхідні людям певного суспільства для задоволення власних потреб, а й ідеї, спонукання у вигляді норм та ідеалів;
- б) поєднання культур, християнського віровчення, уявлення про особистість як сукупність фізичного, ефірного, астрального тіла;
- в) чітке планування всіх видів діяльності студентів, структурування навчального матеріалу з виділенням окремих модулів й організацією навчальної роботи та контролем рівня знань, умінь і навичок із кожного модуля.

3. *Лекція – це...*

- а) форма навчального заняття, на якому викладач організує детальне закріплення студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, в результаті чого формуються уміння і навички практичного застосування знань теоретичного матеріалу шляхом індивідуального виконання студентами відповідних завдань;
- б) основна форма проведення занять у вищому навчальному закладі, яка призначена для засвоєння теоретичного матеріалу, охоплює основний теоретичний матеріал окремої чи декількох тем навчальної дисципліни і визначається у сучасній вітчизняній вищій школі як усний, послідовний, систематичний виклад змісту науки;
- в) форма навчального заняття, на якому викладач організовує дискусію за попередньо визначеними темами, до яких студенти готують тези виступів шляхом підготовки індивідуально виконаних завдань.

4. *Встановити відповідність між термінами та їх визначеннями:*

1) Методика	а) частина педагогіки, що розробляє теорію навчання й виховання в процесі навчання;
2) Лінгводидактика	б) загальна теорія навчання мови;
3) Дидактика	в) наука про навчання й виховання підростаючого покоління;
4) Педагогіка	г) наука, що визначає мету, засади, зміст, форми і методи навчання певної дисципліни.

5. *Встановити відповідність між формою заняття та його визначенням:*

1) Лекція	а) (від лат. – розсадник) – форма групових занять з певного предмета чи теми за активної участі присутніх слухачів, якому передують самостійне вивчення студентами різних джерел і посібників;
2) Семінар	б) (від лат. – читання) – форма навчання, що передбачає логічний довготривалий виклад навчального матеріалу;
3) Лабораторне заняття	в) (від лат. – працюю) – форма заняття, що інтегрує теоретичні знання, практичні навички й уміння в єдиному процесі діяльності;
4) Спецкурс	г) форма занять у вищому навчальному закладі (ліцей, гімназії) спрямована на поглиблення знань із певної теми (проблеми).

6. *У вищій школі виокремлюють три організаційні принципи педагогічного контролю, а саме:*

- а) наочності; б) систематичності; в) всебічності;
- г) навчального характеру; г) виховного характеру.

7. *Встановити відповідність між формами аудиторної і позааудиторної роботи та їх різновидами:*

1) аудиторні заняття	а) екзамен, підсумкове тестування з дисципліни, захист випускної роботи, державний екзамен;
2) позааудиторні заняття	б) рубіжна атестація, контрольні роботи, тестування за розділами, колоквиуми;
3) форми контролю знань	в) лекційні, семінарські, практичні заняття, лабораторні, майстер- клас;
4) поточна і підсумкова атестація	г) індивідуальні консультації, самостійна робота, робота в бібліотеці, виробничі практики.

Критерии оценивания модульного контроля

Таблица 7

<i>Номер задания</i>	<i>Количество баллов</i>
Задание 1	2
Задание 2	3
Задание 3	5
Всего	10

10. Контрольные вопросы к аттестации (экзамену)

Теоретические вопросы к экзамену

1. Предмет, завдання, наукові основи курсу «Методика викладання лінгвістичних дисциплін у вищій школі».
2. Принципи організації навчально-виховного процесу у вищій школі.
3. Державний стандарт вищої школи.
4. Структура вищої школи. Освітньо-кваліфікаційний рівні вищої школи.
5. Науково-методичне забезпечення лінгвістичних дисциплін вищої школи.
6. Права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників у вищій школі.
7. Концепція підручника з лінгвістичних дисциплін для вищої школи.
8. Форми організації навчального процесу у ВНЗ з мовознавчих дисциплін.
9. Роль і місце лекції у ВНЗ. Види лекцій, підготовка та методика проведення.
10. Лабораторні і практичні заняття у вищій школі, методика їх проведення.
11. Семінарські заняття. Форми роботи з мови на семінарських заняттях.
12. Колоквіум, мета і завдання.
13. Методика (етапи) підготовки викладача до занять із лінгвістичних дисциплін.
14. Самостійна робота студентів з мови у ВНЗ.
15. Науково-дослідна робота студентів з філології.
16. Самостійна робота студентів у навчально-виховному процесі.
17. Методика проведення консультацій з лінгвістичних дисциплін у ВНЗ.
18. Методи і прийоми «навчання» і «викладання» у вищій школі.
19. Дистанційне навчання у навчально-виховному процесі ВНЗ.
20. Роздатковий матеріал, вимоги до його відбору.
21. Використання наочності на заняттях з мови у вищій школі.
22. Ділова гра як метод навчання у ВНЗ.
23. Форми контролю знань студентів з лінгвістичних дисциплін та їх функції.
24. Тести. Методика їх складання та застосування.
25. Методика аналізу навчальних занять у вузі.
26. Виробнича практика у системі підготовки фахівців-філологів..
27. Методика керування науково-пошуковою діяльністю студентів з проблем лінгвістики.
28. Поняття “педагогічна майстерність” і “педагогічний такт”.
29. Форми навчально-методичної роботи викладача у ВНЗ.
30. Шляхи вдосконалення професійних знань та вмінь викладача-філолога.
31. Характеристика фахових періодичних видань з лінгвістичних дисциплін.
32. Джерела методики викладання української мови у вищій школі.
33. Типологія мовленнєвих помилок. Методика перевірки й оцінювання письмових робіт студентів у вищій школі.
34. Критерії оцінювання усних відповідей студентів.
35. Форми позааудиторної роботи з мови у вищій школі

11.Образец экзаменационного билета

Таблица 7

Государственное образовательное учреждение высшего
профессионального образования «Донецкий национальный университет»
Филологический факультет

Кафедра славянской филологии и прикладной лингвистики

Направление подготовки 45.04.01 Филология

Дисциплина «Методика преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе»

ЭКЗАМЕНАЦИОННЫЙ БИЛЕТ № 1

1. Дистанційне навчання у навчально-виховному процесі ВНЗ.
2. Скласти план практичного заняття з сучасної української літературної мови для студентів 2 курсу спеціальності «Славянська філологія» (тему обрати самостійно).
3. Виконати запропоновані тести.

Утверждено на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики,
протокол № ____ от “__” _____ 20__ г.

Зав. кафедрой

_____

И.А. Кудрейко

Преподаватель

_____

Н.Н. Могила

Образец тестового задания к экзаменационному билету

Тест 1

1. У вищій школі виокремлюють три організаційні принципи педагогічного контролю, а саме:

А) наочності; Б) систематичності; В) всебічності;

Г) навчального характеру Г) виховного характеру.

2. До методів викладання відносимо:

А) бесіду; Б) лекцію, В) розповідь; Г) вправи; Г) спостереження.

3. Методи учіння – це.....

А) способи взаємодії викладача і студента на занятті;

Б) способи пізнавальної діяльності студентів;

В) сукупність прийомів роботи викладача під час лекції;

Г) самостійна робота студентів ;

Г) участь у науково-практичних конференціях.

4. До методів учіння відносимо:

А) моделювання; Б) пояснення; В) розповідь; Г) експеримент;

Г) конспектування науково-методичної літератури з певної теми.

5. Лекції за своєю структурою відрізняються одна від одної залежно від.....

А) педагогічного досвіду викладача;

Б) від кількості студентів на занятті і їх вікових особливостей;

В) місця проведення;

Г) мети і завдання курсу, що вивчається;

Г) змісту і характеру матеріалу, що вивчається.

6. Укажіть відповідність між видом лекції та її характеристикою:

Види лекцій

Характеристика

1. лекція-інформація	а) дає цілісне уявлення про навчальну дисципліну та орієнтує студентів на специфіку курсу;
2. оглядова лекція	б) пропонує викладання та пояснення студентам наукової інформації;
3. вступна лекція	в) проходить за типом «питання-відповідь»;
4. проблемна лекція	г) систематизує наукові знання на основі міжпредметних та внутрішньопредметних зв'язків;
5. тематична лекція	г) нова інформація подається за допомогою проблемних питань;
6. лекція-візуалізація	д) проводиться за заздалегідь спланованою системою доповідей і повідомлень студентів;
7. публічна лекція	е) передбачає виклад навчального матеріалу із використанням ТЗН чи мультимедійних технологій;
8. лекція-конференція	ж) проходить із використанням спланованої дискусії;
9. заключна лекція	
10. лекція-консультація.	

7. У вищому навчальному закладі мають місце міжсесійний і підсумковий контроль знань, умінь і навичок студентів. Із поданих видів і форм контролю, випишіть лише міжсесійні види контролю і зазначте їх мету (характеристику):

1. попередній	а) здійснюється для визначення ступеня готовності студента до навчання залежно від етапу навчання;
2. поточний	б) призначений визначати остаточні /кінцеві/ результати навчання;
3. періодичний	в) є органічною частиною навчального процесу і стимулює якісну підготовку до занять кожного студента;
4. вхідний	г) підбиває підсумки роботи за певний проміжок часу;
5. тематичний	г) здійснюється після вивчення теми, розділу;
6. заключний	д) має на меті систематизувати знання, уміння і навички;
7. підсумковий	ж) це заліки за розділами програми, які допомагають виявити готовність студента до виконання курсових та дипломних (магістерських) робіт;
8. ректорський	з) проводиться з метою виявлення знань, умінь і навичок, які мають студенти на початок навчального року чи семестру.
9. рубіжний	
10. модульний	

8. Відповідно до статусу вищих навчальних закладів, встановлено 4 рівні їх акредитації:

- 1 рівень-.....
- 2 рівень-.....
- 3 рівень- .....
- 4 рівень- .....

Визначте і запишіть, до якого рівня відносять наступні навчальні заклади: *колегіум, гімназія, училище, технікум, коледж, інститут, консерваторія, академія, університет.*

9. М.М.Фіцула виділяє наступні види семінарів:

---

10. Запишіть ознаки ділової гри, як інтерактивної форми навчання у ВНЗ
(за Н. П. Наволоковою)

Таблица 8

<i>Номер задания</i>	<i>Количество баллов</i>
Задание 1	10
Задание 2	20
Задание 3	20
Всего	50 баллов

12. Критерии оценивания (разрабатываются и утверждаются кафедрой).

Согласно модульному принципу организации учебного процесса содержание учебного курса по «Методике преподавания лингвистических дисциплин в высшей школе» состоит из одного зачетного модуля (3 смысловых модулей), который включает теоретический материала и практические заданий, выполнение которых требует овладения теорией и практикой в указанном в модуле объеме. Формы оценки: модульная контрольная работа, которая состоит с теоретического, практического заданий и тестов, СРС, индивидуальная и аудиторная работа студента. Оценка знаний студентов проводится по 100-балльной шкале согласно критериям (см. таблица 9.).

Распределение баллов, которые могут получить студенты в процессе изучения дисциплины

Таблица 9

Зачетные модули	Форма контроля	Баллы
Смысловые модули 1- 3	Практические занятия	20
	СРС, индивидуальные задания	20
	Модульная контрольная работа	10
Экзамен		50
Общий итог		100

Шкала оценивания: национальная и ECTS

Оценка по шкале ECTS	Оценка по 100-балльной шкале	Оценка по государственной шкале (экзамен, дифференцированный зачет)	Оценка по государственной шкале (зачет)
A	90-100	5 (отлично)	зачтено
B	80-89	4 (хорошо)	зачтено
C	75-79	4 (хорошо)	зачтено
D	70-74	3 (удовлетворительно)	зачтено
E	60-69	3 (удовлетворительно)	зачтено
FX	35-59	2 (неудовлетворительно) с возможностью повторной сдачи	не зачтено
F	0-34	2 (неудовлетворительно) с возможностью повторной сдачи при условии обязательного набора дополнительных баллов	не зачтено

Критерии оценки знаний по ECTS (максимальная сумма баллов – 100)

90-100 баллов «А» (5 – отлично)

- предусматривается выполнение заданий на 90 %;
- ответ студента на вопросы последователен, исчерпывающий и научно обоснованный;

- студент свободно владеет терминологическим аппаратом курса, теоретическим, фактическим материалом;
- анализирует самостоятельно проработанную литературу (указывает на недостатки и преимущества в решении той или иной проблемы);
- анализируя языковые и методические явления в сравнительном аспекте, подтверждает свое мнение историческим комментарием и самостоятельно подбирает примеры;
- студент демонстрирует хорошее владение культурой устной и письменной речи;
- практическое задание выполнено на 90%: студент демонстрирует умение применять приобретенные знания, навыки методического и языкового анализа;
- допускается 1-2 неточности в изложении материала, которые не влияют на правильные выводы или решения.

80-89 баллов «В» (4 – хорошо)

- предусматривается выполнение заданий на 80 %;
- ответ студента на вопросы последователен, исчерпывающий и научно обоснованный;
- студент способен проследить рецепцию рассматриваемой проблемы в научной и методической литературе;
- он самостоятельно приводит примеры и комментирует их;
- демонстрирует владение культурой устной и письменной речи;
- практическое задание выполнено на 80%: студент демонстрирует умение применять приобретенные знания;
- допускается 1-3 неточности в изложении материала, использовании понятийного аппарата, который не влияет на правильность выводов и обобщений.

75-79 баллов «С» (4 – хорошо)

- предусматривается выполнение заданий на 75 %;
- ответ студента на теоретические вопросы достаточно полный с некоторым нарушением последовательности изложения материала;
- теоретические положения подтверждаются примерами;
- студент владеет терминологическим аппаратом;
- демонстрирует достаточное владение культурой устной и письменной речи;
- практическое задание выполнено на 75 %: студент демонстрирует умение применять приобретенные знания на практике;
- допускается 1-4 неточности в изложении материала, использовании понятийного аппарата, которые частично влияют на правильность выводов и обобщений (возможны незначительные погрешности в выводах).

70-74 баллов «D» (3 – удовлетворительно)

- предусматривается выполнение заданий на 70 %;
- ответ на вопрос схематичен, несоблюдение отдельных случаев в последовательности;
- студент, в основном, излагает теоретический материал без надлежащего осмысления;
- поверхностно применяет теоретические знания на практике;
- большинство теоретических положений подтверждаются единичными примерами;
- студент ограниченно владеет терминологическим аппаратом дисциплины;
- демонстрирует удовлетворительный уровень устной и письменной речи;
- практическое задание выполнено на 70 %: студент недостаточно владеет навыками языкового и методического анализа;
- допускается 1-5 неточностей в изложении материала, использовании понятийного аппарата.

60-69 баллов «Е» (3 – удовлетворительно)

- предусматривается выполнение заданий на 60 %;
- ответ на теоретический вопрос подается частично (приблизительно половины) и отмечается низким уровнем осознания;

- материал излагается нелогично и непоследовательно;
- ответ студента не содержит обобщений и выводов;
- студент частично владеет терминологическим аппаратом дисциплины;
- демонстрирует ограниченный словарный запас, культура устной и письменной речи характеризуется бедностью и содержит много погрешностей;
- практическое задание выполнено на 60%;
- допускается 1-6 неточностей в изложении материала, использовании понятийного аппарата.

35-59 баллов «FX» (2 – неудовлетворительно)

- предусматривается выполнение заданий на 30-40 %;
- ответ на теоретический вопрос подается частично (менее половины), студент почти не осознает основные положения;
- ответ ограничивается одним или двумя тезисами без иллюстрации примерами;
- плохо владеет культурой устной и письменной речи;
- практическое задание выполнено на 30-40 %;
- допускается 1-7 неточностей в изложении материала; студент не может делать обобщения.

0-34 баллов «F» (2 – неудовлетворительно)

- предусматривается выполнение заданий на 10-20 %;
- основное содержание теоретического вопроса не раскрыто;
- студент не владеет терминологическим аппаратом дисциплины;
- демонстрирует неудовлетворительный уровень устной и письменной речи;
- практическое задание не выполнено или выполнено на 10-20 %;
- допускается 1-8 (и больше) неточностей в изложении материала.

13. Материально-техническое обеспечение учебного процесса

Учебная аудитория для проведения занятий лекционного типа, практических и лабораторных занятий, текущего контроля и промежуточной аттестации (ауд. № 334: г. Донецк, ул. Университетская 24) с комплектом учебной мебели на 36 посадочных мест, комплект рабочего места преподавателя, ноутбук, меловая доска. Читальный зал № 4 периодической литературы. Помещение для самостоятельной работы обучающихся (ауд. № 19: г. Донецк, ул. Университетская, 24) с комплектом учебной мебели на 31 посадочное место, компьютер в комплекте (1 шт.). Читальный зал № 2 гуманитарных наук. Помещение для самостоятельной работы обучающихся (ауд. № 46: г. Донецк, ул. Университетская, 22) с комплектом учебной мебели на 90 посадочных мест, компьютер в комплекте (2 шт.).

14. Рекомендованная литература

№ п/п	Наименование	Кол-во экземпляров в библиотеке ДонНУ	Наличие электронной версии в ЭБС
Основная литература			
1.	Методика викладання лінгвістичних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / укл. Н.М. Могила– Донецьк: ДонНУ, 2019. – 122 с.		+
2.	Практикум із методики викладання лінгвістичних дисциплін у вищій школі: навчально-методичний посібник/ укл. Н.М. Могила– Донецьк: ДонНУ, 2019. – 142 с.		+
Дополнительная литература			

3.	Артемова, Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.В. Артемова. – К.: Кондор, 2012. – 272 с.	1	
4.	Богданович, Г. Ю. Русский язык в аспекте проблем лингвокультурологии: [монография]/ Г. Ю. Богданович. – 3-е изд. – М.: ФЛИНТА: Наука, 2017. – 305с.	1	
5.	Грибан, Г. В. Практикум з методики викладання української мови: навч. посіб. для студ. вузів / Г. В. Грибан, О. А. Кучерук. – 2-ге вид. – К.: Кондор, 2010. – 158 с.	3	
6.	История и методология языкознания: учебно-методическое пособие / [сост. О. В. Мищенко]; Уральский федеральный университет имени первого Президента России Б. Н. Ельцина. – М.: Флинта; Екатеринбург: Уральский университет, 2017. – 62 с.	1	
7.	Комарова, З. И. Методология, метод, методика и технология научных исследований в лингвистике: учебное пособие / З. И. Комарова. – 6-е изд. – М.: Флинта, 2018. – 818 с.	1	
8.	Крикун, О. О. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. / О. О. Крикун; Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. – 236 с.	1	
9.	Крюкова, О. В. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс]: навчальний посібник / О. В. Крюкова, М. В. Рева; Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. філос. наук. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2011. – електронні дані (1 файл).	1	+
10.	Кучерявий, О. Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Г. Кучерявий. – К.: Наук. думка, 2011. – 463 с.	23	
11.	Лингвистика и лингводидактика: традиции и инновации [Электронный ресурс]: сборник научных статей, посвященный 50-летию кафедры английской филологии/[редкол.: О. Л. Бессонова (отв. ред.) и др.]; Донецкий нац. ун-т, Фак. иностр. яз. – Ростов-на-Дону : Изд-во Южного федерального университета, 2016. - электронные данные (1 байт).		
12.	Методичні рекомендації з підготовки та проведення комплексних контрольних робіт з гуманітарних дисциплін / укл. О. Г. Важенина, Л. П. Квашина, О. А. Кравченко, Н.М. Могила. – Донецьк: ДонНУ, 214. – 94 с.	4	
13.	Носач, В. Е. Педагогическая школа профессора П. В. Плотникова: (науч.-пед. исслед.) / В. Е. Носач; [Донецкий нац. ун-т].– Донецк: ДонНУ, 2011. – 464 с.	6	
14.	Пирлік, Н. В. Методологія та організація наукових досліджень: сучасні лінгвістичні методи й методики [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей /	1	

	Н. В. Пирлік, І. М. Подгайська; Донецький нац. ун-т, Фак. інозем. мов. – Донецьк: ДонНУ, 2015.		
15.	Роман, С. В. Теоретико-методичні засади укладання і вдосконалення навчальних програм філологічного профілю в контексті оновлення змісту вищої мовної освіти: навч. посіб. / С. В. Роман, Л. Я. Зєня ; Горлівський держ. пед. ін-т інозем. мов. – Горлівка: ГДПІМ, 2011. – 63 с.	1	+
16.	Фіцула, М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / М. М. Фіцула. – 2-ге вид. – К.: Академвидав, 2010. – 454 с.	3	
17.	Шляхтун, П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: навч. посіб./П.П. Шляхтун. – К.: Академія, 2011. – 223 с.	1	
18.	Юринець, В. Є. Методологія наукових досліджень [Електронний ресурс] навч. посіб. / В. Є. Юринець. – К.: Центр навч. літ., 2010. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).		

15. Информационные ресурсы

1. Электронный каталог ДонНУ <http://library.donnu.ru/catalog/>
2. Электронный архив ДонНУ <http://repo.donnu.ru:8080/jspui/>
3. Научная электронная библиотека eLIBRARY.RU <https://elibrary.ru/defaultx.asp>
4. Электронная библиотека диссертаций РГБ <https://dvs.rsl.ru/>
5. Электронно-библиотечная система «ЭБС ЮРАЙТ» <https://www.biblio-online.ru/>
6. ЭБС «Университетская библиотека онлайн»
http://biblioclub.ru/index.php?page=book_blocks&view=main_ub
7. ЭБС Znanium.com <http://znanium.com/>
8. Электронно-библиотечная система ibooks.ru (Айбукс-ру) <https://ibooks.ru/>
9. Научная электронная библиотека «Киберленинка» <https://cyberleninka.ru/>
10. Российский электронный журнал «Мир истории» <http://www.historia.ru/>

16. Программное обеспечение

1. Windows 7 PRO (корпоративная лицензия ДОННУ № 46484614);
2. Microsoft Office (корпоративная лицензия ДОННУ лицензия № 46472919);
3. Microsoft Visual Studio (лицензия программы DreamSpark для высших учебных заведений);
4. Лицензии GPL, Apache, BSD для свободного программного обеспечения: FreeLab, Scilab, R Studio, Python, Eclipse, Free Pascal, Tries Mode, Prolog, Антивирус Касперского, Linux Fedora, Libre Office, Adobe Acrobat Reader, xPDF, Blender, КОМПАС-3D LT, Paint.NET, Gimp.

Рабочая программа рассмотрена и переутверждена на заседании кафедры славянской филологии и прикладной лингвистики с изменениями (без изменения) на 201_ учебный год. Протокол № _____ от "____" _____ 201____г.

Зав. кафедрой _____ И.А. Кудрейко